

PRESSEMEDDELELSE fra EU's Narkotika-agentur i Lissabon

DEN SENESTE UDVIKLING INDEN FOR NARKOTIKAPOLITIK OG -LOVGIVNING **Stigende bekymring over konsekvenserne af stofbrug for vore samfund**

(24.11.2005 LISSABON) I mange europæiske lande er der en stigende bekymring over de videre konsekvenser af stofbrug for de samfund, vi bor i, udtaler **EU's Narkotika-agentur (EONN)** i dag i sin **Årsberetning om narkotikasituationen i Europa for 2005**.

I forbindelse med en særlig gennemgang af spørgsmålet om narkotikarelateret forstyrrelse af den offentlige orden peger **EONN** på en ny tendens til, at politikkerne for bekæmpelse af narkotika ikke kun fokuserer på at reducere brugen af illegale stoffer, men også på at målrette indsatsen mod narkotikarelaterede adfærdsmønstre, som har negative konsekvenser for samfundet som helhed.

"De adfærdsmønstre, situationer og aktiviteter, der er forbundet med narkotikarelateret forstyrrelse af den offentlige orden, har længe eksisteret i hovedparten af **EU-medlemsstaterne, kandidatlandene og Norge**, og der er ikke tale om nye fænomener", udtaler **EONN**. "Det nye er den stigende tendens, som gør sig gældende blandt beslutningstagere i nogle lande, hvor disse fænomener samles under et enkelt paraplybegreb, som skal håndteres som led i nationale narkotikastrategier".

EONN's bestyrelsesformand Marcel Reimen udtaler: "Når vi taler om narkotikarelateret forstyrrelse af den offentlige orden, menes der hermed ikke kun kriminalitet, men også en bredere vifte af antisociale adfærdsmønstre, som påvirker sikkerheden, sundheden og ordentligheden i samfundet og sætter borgernes livskvalitet og -glæde på spil. Den nuværende bekymring over den narkotikarelaterede forstyrrelse af den offentlige orden, som vi nu er vidne til på politisk plan, er en reaktion på disse negative påvirkninger i vore egne lokalmiljøer".

De hyppigst indberettede narkotikarelaterede adfærdsmønstre, som indvirker negativt på folks følelse af personlig sikkerhed eller stabilitet i lokalsamfundet, er ifølge **EONN** følgende: indtagelse af stoffer på offentlige steder; synlig narkotikarelateret rus; gadehandel; kriminalitet begået under indflydelse af narkotika; åbne narkotikamiljøer; henkastet sprøjteudstyr samt påtrængende verbal kontakt fra brugere og handlere og deres ophold i nærheden af børn.

En rapport fra **Europa-Kommissionen** fra 2003 om EU-borgernes mening om offentlig sikkerhed og eksponering for narkotikarelaterede problemer og kriminalitet viste, at i **EU-15** som helhed steg andelen af de personer, der følte sig "meget utrygge" på gaden, fra 8% i 1996 til 12% i 2002 ⁽¹⁾. Det fremgik af en **Eurobarometer**-undersøgelse fra 2004 om unges opfattelser af stoffer, at 63% af de unge fandt det let at få fat på stoffer i nærheden af deres hjem ⁽²⁾. Ifølge gennemgangen er opfattelse et centralt element i forbindelse med spørgsmålet om forstyrrelse af den offentlige orden, men afspejler ikke nødvendigvis det objektive omfang af forstyrrelse og kriminalitet.

Bekæmpelse af den narkotikarelaterede forstyrrelse af den offentlige orden

Fem lande – **Belgien, Irland, Luxembourg, Nederlandene og Det Forenede Kongerige** – har nu gjort en reduktion af den narkotikarelaterede forstyrrelse af den offentlige orden til et centralt mål for deres overordnede nationale narkotikapolitik og gennemfører en koordineret tilgang, som kombinerer elementerne sundhed, samfund, offentlig sikkerhed og miljø.

Selv om de fleste **EU-lande** ikke angiver forstyrrelse af den offentlige orden (rubriceret som sådan) som værende et centralt mål for deres nationale narkotikastrategi, behandler de faktisk den adfærd, der omfattes af begrebet, under den bredere betegnelse sikkerhed og offentlig orden. Inden for denne gruppe tager de fleste lande, i vid udstrækning de **nye EU-medlemsstater**, fat på spørgsmålet ved hjælp af ikke-specifikke foranstaltninger og lovgivninger, der vedrører spørgsmål som f.eks. indtagelse af stoffer på offentlige steder eller støjforurening.

I mellemtiden har andre lande – f.eks. **Tyskland, Grækenland, Frankrig, Irland og Østrig** – udviklet ad hoc-initiativer med henblik på at reducere forstyrrelsen af den offentlige orden, f.eks. høringer og koordinering mellem borgere og alle aktører, der er involveret i beslutningstagningen på narkotikaområdet på lokalt plan.

Andre initiativer omfatter vedtagelsen af love mod narkotikaspecifik forstyrrelse af den offentlige orden (**Spanien, Frankrig, Det Forenede Kongerige** – f.eks. reguleringer i forbindelse med raves; mod henkastning af sprøjteudstyr); lokale overvågningsinitiativer (**Tyskland, Grækenland, Irland, Italien, Cypern og Finland**); foranstaltninger til at fjerne åbne narkotikamiljøer (**Danmark og Tyskland**) samt skadesreduktionsforanstaltninger, der udtrykkeligt er målrettet mod den narkotikarelaterede forstyrrelse af den offentlige orden (**Luxembourg og Ungarn**).

"Det er på nuværende tidspunkt uklart, i hvilken udstrækning denne nye kategori af narkotikapolitik er resultatet af en reel forøgelse af den narkotikarelaterede forstyrrelse af den offentlige orden og ikke en stigende intolerance i vore samfund over for stofbrugere", udtaler **EONN**. Det forhold, at der ikke findes en fælles definition af narkotikarelateret forstyrrelse af den offentlige orden på EU-plan og heller ikke pålidelige indikatorer til indsamling af data, betyder, at det stadig er vanskeligt at vurdere problemet objektivt. "Derimod fremgår det klart", konkluderer **EONN**, "at beskyttelsen af lokalsamfundene mod de negative konsekvenser af stofbrug, stofafhængighed og ulovlig narkotikahandel i dag i dele af Europa nu giver anledning til meget reel politisk bekymring".

Oversigt over den seneste udvikling inden for narkotikapolitik og -lovgivning

Andre nye udviklingstendenser inden for narkotikapolitik og -lovgivning behandles i kapitel 1 i *Årsberetningen* for 2005.

- I 26 af de 29 lande, der indgår i beretningen, er narkotikapolitikken baseret på en national plan, strategi eller et lignende dokument. De største forskelle findes i forbindelse med spørgsmålet om skadesreduktion: det har en fremtrædende placering i 12 af dokumenterne, indgår i yderligere ni og er ikke nævnt i fem dokumenter.
- Nye nationale narkotikastrategier blev gennemført i syv lande: **Estland, Frankrig, Cypern, Litauen, Slovenien og Finland** (2004) og **Luxembourg** (2005).
- En række lande måler nu de opnåede fremskridt ved at evaluere gennemførelsen af deres strategier. Vedtagelsen af formelle strategier og øget brug af evaluering har medført en stigning i de narkotikarelaterede udgifter i nogle lande (f.eks. **Ungarn og Luxembourg**).
- I flere medlemsstater blev der i 2003 og 2004 vedtaget nye nationale lovgivninger med henblik på at reducere unges udsættelse for narkotika (**Tjekkiet, Danmark, Spanien, Letland, Ungarn, Polen, Det Forenede Kongerige**).
- I 2003 og 2004 vedtog en række lande love, der berørte spørgsmålet om skadesreduktion (**Frankrig, Luxembourg, Finland, Det Forenede Kongerige og Norge**).
- I 2003 og 2004 ændrede nogle lande straffen for cannabisbrug (**Belgien og Det Forenede Kongerige** – lavere straffe; **Danmark** – højere). I 2003 nedsatte **Grækenland** maksimumstraffen for stofbrug fra fem til ét år, mens **Ungarn** fjernede stofbrug fra sin straffelov (selv om stofbrug stadig kan straffes ved overtrædelser i forbindelse med erhvervelse og besiddelse).

- Der blev generelt indført strengere straffe for ulovlig narkotikahandel og narkotikarelaterede lovovertrædelser, der udgør en trussel mod mindreårige.
- To lande meldte om skridt til at lovgive om narkotika på arbejdspladsen (**Finland og Irland**). Narkotikaforebyggelse i specifikke situationer, f.eks. på arbejdspladsen, er rykket i forgrunden i den nye EU-narkotikahandlingsplan (2005–2008). Flere oplysninger om EU's narkotikastrategi for 2005–2012 og handlingsplan se tillige kapitel 1.

Noter

Gennemgangen af spørgsmålet om narkotikarelateret forstyrrelse af den offentlige orden er ét af tre "udvalgte temaer", som supplerer *Årsberetningen* for 2005 (<http://issues05.emcdda.eu.int>).

⁽¹⁾ *Public safety, exposure to drug-related problems and crime*, European Opinion Research Group Report (EORG), 2003 udarbejdet for Europa-Kommissionen (http://www.europa.eu.int/comm/public_opinion/archives/ebs/ebs_181_en.pdf).

⁽²⁾ *Young people and drugs*, Flash EB 158, 2004 (http://www.europa.eu.int/comm/public_opinion/flash/fl158_en.pdf).